

PHƯƠNG ÁN

Điều tra nghiên cứu khoa học và phát triển công nghệ năm 2024

(Kèm theo Quyết định số 1004/QĐ-BKH-CN ngày 20 tháng 5 năm 2024 của Bộ trưởng Bộ Khoa học và Công nghệ về việc Điều tra nghiên cứu khoa học và phát triển công nghệ năm 2024)

1. MỤC ĐÍCH, YÊU CẦU ĐIỀU TRA

1.1. Mục đích điều tra

Điều tra nghiên cứu khoa học và phát triển công nghệ (NC&PT) của các tổ chức nghiên cứu và phát triển; cơ sở giáo dục đại học; các tổ chức dịch vụ khoa học và công nghệ; các cơ quan hành chính, đơn vị sự nghiệp; các doanh nghiệp; các tổ chức khác có hoạt động nghiên cứu và phát triển nhằm mục đích thu thập thông tin về NC&PT của quốc gia phục vụ đánh giá, xây dựng chính sách, chiến lược, kế hoạch khoa học và công nghệ.

Điều tra NC&PT đáp ứng yêu cầu cung cấp số liệu để:

- Đánh giá thực trạng, phân tích xu hướng thay đổi, xây dựng kế hoạch, chiến lược về NC&PT trên phạm vi cả nước, theo các Bộ, ngành cũng như các địa phương;
- Đánh giá kết quả thực hiện các chính sách về phát triển khoa học và công nghệ, Luật Khoa học và Công nghệ, các kế hoạch, chương trình về NC&PT. Phục vụ so sánh quốc tế về các chỉ tiêu thống kê NC&PT;
- Xây dựng cơ sở dữ liệu về NC&PT của Việt Nam phục vụ các phân tích chuyên sâu và làm tiền đề cho các cuộc điều tra của các năm tiếp theo.

1.2. Yêu cầu điều tra

Điều tra NC&PT phải bảo đảm các yêu cầu sau:

- Thực hiện điều tra đúng các nội dung quy định trong Phương án điều tra.
- Bảo mật thông tin thu thập từ các đối tượng điều tra theo quy định của Luật Thống kê.
- Quản lý và sử dụng kinh phí của cuộc điều tra đúng chế độ hiện hành, sử dụng tiết kiệm, hiệu quả.
- Kết quả điều tra phải đáp ứng yêu cầu của người dùng tin trong và ngoài nước; bảo đảm tính so sánh quốc tế.

2. PHẠM VI, ĐỐI TƯỢNG, ĐƠN VỊ ĐIỀU TRA

2.1. Phạm vi điều tra

- Tất cả các đơn vị thuộc đối tượng trên ở phạm vi cả nước.
- Phạm vi lĩnh vực: tất cả các lĩnh vực NC&PT theo Bảng phân loại Lĩnh vực nghiên cứu khoa học và công nghệ ban hành kèm theo Quyết định số 12/2008/QĐ-BKHHCN ngày 04/9/2008 của Bộ trưởng Bộ Khoa học và Công nghệ:

- + Khoa học tự nhiên;
- + Khoa học kỹ thuật và công nghệ;
- + Khoa học y, dược;
- + Khoa học nông nghiệp;
- + Khoa học xã hội;
- + Khoa học nhân văn.

2.2. Đối tượng và đơn vị điều tra

Đối tượng điều tra, đồng thời là đơn vị điều tra của Điều tra NC&PT là:

- (1) Các tổ chức khoa học và công nghệ:
 - Tổ chức NC&PT (viện hàn lâm, viện/trung tâm nghiên cứu và phát triển, phòng thí nghiệm, trạm nghiên cứu, trạm quan trắc, trạm thử nghiệm và cơ sở nghiên cứu và phát triển khác);
 - Cơ sở giáo dục đại học: gồm đại học, trường đại học, học viện (các viện, trung tâm nghiên cứu thuộc trường được coi như đơn vị trường đại học). Trường cao đẳng;
 - Tổ chức dịch vụ khoa học và công nghệ (các trung tâm, văn phòng, phòng thử nghiệm... về: thông tin, thư viện; bảo tàng khoa học và công nghệ; dịch thuật, biên tập, xuất bản cho khoa học và công nghệ; điều tra cơ bản định kỳ, thường xuyên; thống kê, điều tra xã hội; tiêu chuẩn đo lường chất lượng; tư vấn về khoa học và công nghệ; sở hữu trí tuệ; chuyển giao công nghệ...).

(2) Các cơ quan hành chính, đơn vị sự nghiệp khác có hoạt động NC&PT;

(3) Các Hội có hoạt động NC&PT;

(4) Các doanh nghiệp có hoạt động NC&PT;

Các tổ chức hoạt động trong lĩnh vực an ninh, quốc phòng không thuộc đối tượng của cuộc điều tra này.

3. LOẠI ĐIỀU TRA

Là cuộc điều tra toàn bộ kết hợp điều tra chọn mẫu các tổ chức có hoạt động NC&PT (triển khai các nhiệm vụ khoa học và công nghệ) trên phạm vi cả nước.

4. THỜI ĐIỂM, THỜI GIAN VÀ PHƯƠNG PHÁP ĐIỀU TRA ĐIỀU TRA

4.1. Thời điểm, thời kỳ điều tra

- Thời điểm bắt đầu điều tra là ngày 01/7/2024. Những chỉ tiêu thu thập theo thời điểm được lấy thông tin theo số thực tế có tại ngày 31/12/2023.

- Thời kỳ điều tra: những chỉ tiêu thu thập theo thời kỳ được lấy thông tin trong vòng 1 năm, từ ngày 01/01/2023 đến hết ngày 31/12/2023.

4.2. Thời gian điều tra

Thời gian thu thập thông tin là 31 ngày kể từ ngày 01/7/2024 đến 31/7/2024.

4.3. Phương pháp điều tra

Theo hai phương pháp: điều tra trực tiếp và điều tra gián tiếp để thu thập thông tin tại các đơn vị điều tra.

Phương pháp trực tiếp: điều tra viên trực tiếp đến các đơn vị điều tra gặp cán bộ được phân công của các đơn vị giới thiệu mục đích, ý nghĩa, nội dung và cùng với cán bộ của đơn vị thu thập, tính toán số liệu để ghi vào phiếu điều tra. Phương pháp này được áp dụng với đa số đơn vị điều tra.

Phương pháp gián tiếp: tổ chức hội nghị tập huấn giới thiệu mục đích, ý nghĩa, nội dung cách ghi phiếu và yêu cầu đơn vị điều tra gửi phiếu điều tra về cơ quan điều tra theo đúng nội dung và thời gian quy định của Phương án điều tra. Phương pháp này áp dụng khi điều tra viên khó tiếp cận với đơn vị điều tra.

Bên cạnh đó, cuộc điều tra năm nay sẽ áp dụng hình thức thu thập thông tin ứng dụng công nghệ thông tin đối với một số đơn vị điều tra. Các đơn vị điều tra tự cung cấp thông tin trên Trang thông tin điện tử của Cục Thông tin khoa học và công nghệ quốc gia: mỗi đơn vị được Cục Thông tin khoa học và công nghệ quốc gia cung cấp tài khoản và mật khẩu để đăng nhập và tự cung cấp thông tin vào phiếu webform (phiếu điều tra trực tuyến) trên trang thông tin điện tử bắt đầu từ ngày 01/7/2024.

Để thực hiện thuận lợi điều tra trực tiếp điều tra viên cần tuyển chọn là cán bộ điều tra có kinh nghiệm trong lĩnh vực điều tra thống kê.

5. NỘI DUNG, PHIẾU ĐIỀU TRA

5.1. Nội dung điều tra

Nội dung điều tra tập trung phục vụ các chỉ tiêu:

Các chỉ tiêu trong hệ thống chỉ tiêu thống kê quốc gia ban hành kèm theo Luật sửa đổi, bổ sung một số điều và Phụ lục Danh mục chỉ tiêu thống kê quốc gia của Luật Thống kê ngày 12/11/2021:

- Chỉ tiêu 1403: số người hoạt động nghiên cứu khoa học và phát triển công nghệ;
- Chỉ tiêu 1406: chi cho nghiên cứu khoa học và phát triển công nghệ.

Các chỉ tiêu Hệ thống chỉ tiêu thống kê ngành khoa học và công nghệ ban hành kèm theo Thông tư số 03/2018/TT-BKHCN ngày 15/5/2018 của Bộ trưởng Bộ Khoa học và Công nghệ về việc ban hành Hệ thống chỉ tiêu thống kê ngành khoa học và công nghệ:

- Chỉ tiêu 0201: số cán bộ nghiên cứu;
- Chỉ tiêu 0401: số nhiệm vụ khoa học và công nghệ được phê duyệt mới;
- Chỉ tiêu 0402: số nhiệm vụ khoa học và công nghệ được nghiệm thu;
- Chỉ tiêu 0403: số nhiệm vụ khoa học và công nghệ đã đưa vào ứng dụng;
- Chỉ tiêu 0405: số người được đào tạo thông qua nhiệm vụ nghiên cứu khoa học và phát triển công nghệ.

a. Nhóm thông tin chung về đơn vị bao gồm:

- Tên đơn vị;
- Địa chỉ;
- Loại hình tổ chức;
- Loại hình kinh tế;
- Cơ quan chủ quản;
- Lĩnh vực hoạt động KH&CN chủ yếu của đơn vị.

b. Nhóm thông tin về nhân lực nghiên cứu khoa học và phát triển công nghệ

- Nhân lực NC&PT chia theo vị trí hoạt động (cán bộ nghiên cứu, nhân viên kỹ thuật và nhân viên hỗ trợ), giới tính, dân tộc;
- Cán bộ nghiên cứu chia theo trình độ chuyên môn, chức danh, giới tính, lĩnh vực nghiên cứu.

c. Nhóm thông tin về hoạt động nghiên cứu khoa học và phát triển công nghệ

- Số nhiệm vụ khoa học và công nghệ theo cấp quản lý;
- Kết quả/sản phẩm của hoạt động NC&PT.

d. Nhóm thông tin về chi cho nghiên cứu khoa học và phát triển công nghệ

- Chi cho hoạt động NC&PT chia theo nguồn cấp kinh phí;
- Chi cho hoạt động NC&PT chia theo loại chi;
- Chi cho hoạt động NC&PT chia theo lĩnh vực nghiên cứu.

5.2. Phiếu điều tra

Cuộc điều tra sử dụng 01 loại phiếu điều tra “Phiếu NCPT/2024: phiếu thu thập thông tin nghiên cứu khoa học và phát triển công nghệ năm 2024.

6. PHÂN LOẠI THỐNG KÊ SỬ DỤNG TRONG ĐIỀU TRA

a) Bảng phân loại Lĩnh vực nghiên cứu khoa học và công nghệ, Bảng phân loại mục tiêu kinh tế - xã hội của hoạt động khoa học và công nghệ, Bảng phân loại dạng hoạt động khoa học và công nghệ, ban hành kèm theo Quyết định số 12/2008/QĐ-BKH-CN ngày 04 tháng 9 năm 2008 của Bộ trưởng Bộ Khoa học và Công nghệ.

b) Hệ thống ngành kinh tế Việt Nam ban hành theo Quyết định số 27/2018/QĐ-TTg ngày 06 tháng 7 năm 2018 của Thủ tướng Chính phủ.

c) Bảng danh mục các đơn vị hành chính Việt Nam được ban hành theo Quyết định số 124/2004/QĐ-TTg ngày 08 tháng 7 năm 2004 của Thủ tướng Chính phủ và những thay đổi đã được Tổng cục Thống kê cập nhật đến thời điểm điều tra.

7. QUY TRÌNH XỬ LÝ VÀ BIỂU ĐÀU RA CỦA ĐIỀU TRA

7.1. Quy trình xử lý thông tin

Mã số của các đơn vị được ghi thủ công theo khu vực thực hiện hoạt động NC&PT.

Phương pháp nhập tin: cuộc điều tra được xử lý tổng hợp tập trung bằng máy tính, nhập tin bằng bàn phím trên phần mềm do Cục Thông tin khoa học và công nghệ quốc gia phát triển.

Quy trình và cách thức tổng hợp dữ liệu: các Vụ Khoa học và Công nghệ, Vụ Tổ chức cán bộ (đại diện cho các Bộ, ngành), các Sở Khoa học và Công nghệ (đại diện cho các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương) có trách nhiệm thu thập phiếu điều tra trên địa bàn, lĩnh vực quản lý của mình, kiểm tra, đối chiếu số liệu trước khi nộp về cho Cục Thông tin khoa học và công nghệ quốc gia.

Cục Thông tin khoa học và công nghệ quốc gia tổ chức, chỉ đạo và triển khai công tác xử lý toàn bộ số liệu điều tra NC&PT năm 2024.

Dữ liệu sẽ được tổng hợp tự động theo các biểu đầu ra bằng phần mềm.

7.2 Biểu đầu ra

Các biểu tổng hợp kết quả điều tra được thể hiện trong phần phụ lục.

8. KẾ HOẠCH TIẾN HÀNH ĐIỀU TRA

8.1. Thời gian thực hiện các công việc chuẩn bị tiến hành điều tra

Tháng 2-4/2024: xây dựng phương án, mẫu phiếu điều tra.

Tháng 4-5/2024: gửi thẩm định đến Tổng cục Thống kê.

Tháng 5-6/2024: tiếp thu, hoàn thiện phương án và trình Lãnh đạo Bộ ký Quyết định phê duyệt Phương án điều tra.

Tháng 6/2024: lập danh sách đối tượng, đơn vị điều tra; Tổ chức tập huấn điều tra cho các đầu mối và điều tra viên.

Tháng 7/2024: điều tra, thu thập thông tin.

Tháng 8/2024: nghiệm thu, làm sạch phiếu điều tra.

Tháng 9-12/2024: Nhập tin phiếu điều tra; xử lý, tổng hợp kết quả điều tra, biên soạn kết quả điều tra; viết các báo cáo tổng hợp, phân tích kết quả điều tra của các Bộ, ngành, địa phương, cả nước...

8.2. Lập danh sách các đơn vị điều tra.

Trên cơ sở đối tượng điều tra được xác định, tiến hành lập danh sách đơn vị điều tra.

Đối với các tổ chức có hoạt động NC&PT, Bộ Khoa học và Công nghệ sẽ gửi công văn đến các bộ, ngành, địa phương, các cơ quan trung ương của tổ chức chính trị, chính trị - xã hội yêu cầu lập danh sách các tổ chức này. Trên cơ sở đó sẽ lập bảng danh sách đơn vị điều tra cho từng bộ/ngành, tỉnh/thành phố trực thuộc Trung ương nhằm vừa bảo đảm cho việc điều tra thu thập thông tin đúng đối tượng, không bỏ sót, trùng lặp, vừa tạo điều kiện thuận lợi cho công tác chuẩn bị và tổ chức điều hành.

8.3. Cập nhật danh sách các đơn vị điều tra

Trong tháng 6/2024 và trong quá trình điều tra, Cục Thông tin khoa học và công nghệ quốc gia phối hợp với các cơ quan liên quan, các Bộ, ngành, các Sở Khoa học và Công nghệ tổ chức rà soát, cập nhật theo địa bàn và danh sách các đơn vị điều tra. Trong khi rà soát, cập nhật cần đặc biệt chú ý đến những đơn vị có hoạt động NC&PT mới được chia tách, sáp nhập, được chuyển đổi, thành lập mới sau thời điểm lập bảng kê.

8.4. Tập huấn cán bộ chỉ đạo và điều tra viên

Tổ chức các lớp tập huấn cho điều tra viên cấp Bộ, ngành, tỉnh ở 2 miền Bắc và Nam. Thời gian mỗi lớp là 01 ngày.

8.5. Hoạt động tuyên truyền

a) Hoạt động tuyên truyền cần tập trung làm rõ mục đích, ý nghĩa, yêu cầu, nội dung chính và kế hoạch thực hiện Điều tra NC&PT năm 2024 đến các cấp, các ngành và cộng đồng khoa học.

Tổ công tác triển khai Điều tra NC&PT năm 2024 huy động tối đa các hình thức tuyên truyền như: các phương tiện thông tin đại chúng (báo viết, báo điện tử, bản

tin, website) thực hiện tuyên truyền sâu rộng để các đơn vị thuộc đối tượng điều tra tích cực hưởng ứng cuộc Điều tra.

b) Cục Thông tin khoa học và công nghệ quốc gia chuẩn bị điều kiện vật chất cần thiết (làm website về các nội dung cơ bản cuộc Điều tra, trong đó có mục hỏi/đáp về phạm vi, đối tượng, nội dung, thời gian thực hiện thu thập thông tin, cách trả lời phiếu điều tra) cung cấp cho Tổ công tác để tuyên truyền, phổ biến về cuộc Điều tra NC&PT năm 2024.

8.6. Triển khai thu thập số liệu

Thu thập số liệu được bắt đầu vào sáng ngày 01/7/2024.

Cần thông báo trước cho các đơn vị được điều tra và các đối tượng điều tra viên cần gặp về ngày, giờ điều tra viên đến điều tra.

Trong quá trình thu thập thông tin, nếu chưa rõ, điều tra viên cần gợi ý để đơn vị kiểm tra và cung cấp hoặc giải thích để hoàn thiện phiếu điều tra. Điều tra viên chỉ ghi vào phiếu những thông tin trung thực và đã được kiểm tra, nhất là các số liệu về kinh phí và nhân lực cho NC&PT. Điều tra viên tuyệt đối không được tự ý ghi chép vào phiếu những thông tin giả tạo, sai sự thật dưới mọi hình thức.

8.7. Xử lý tổng hợp và công bố kết quả điều tra

Tổ công tác giao cho Cục Thông tin khoa học và công nghệ quốc gia tổ chức, chỉ đạo và triển khai công tác xử lý toàn bộ số liệu điều tra NC&PT năm 2024. Dữ liệu sẽ được xử lý và tổng hợp theo các biểu mẫu ra bằng phần mềm.

Thông tin về kết quả Điều tra do Bộ Khoa học và Công nghệ công bố theo quy định của pháp luật.

Kết quả chính thức công bố vào cuối năm 2024.

9. TỔ CHỨC ĐIỀU TRA

9.1 Thành lập Tổ công tác triển khai Điều tra nghiên cứu khoa học và phát triển công nghệ 2024 của Bộ Khoa học và Công nghệ

Tổ công tác triển khai Điều tra nghiên cứu khoa học và phát triển công nghệ năm 2024 (Tổ công tác) có trách nhiệm giúp Bộ trưởng Bộ Khoa học và Công nghệ xây dựng phương án, chỉ đạo triển khai thực hiện cuộc điều tra. Tổ công tác do một Thứ trưởng Bộ Khoa học và Công nghệ là Tổ trưởng, Cục trưởng Cục Thông tin khoa học và công nghệ quốc gia làm Phó tổ trưởng, các thành viên là Lãnh đạo các Vụ: Tổ chức cán bộ, Kế hoạch - Tài chính, Khoa học Xã hội, Nhân văn và Tự nhiên, Khoa học và Công nghệ các ngành kinh tế - kỹ thuật, Công nghệ cao, Ứng dụng công nghệ và tiến bộ kỹ thuật; Văn phòng Bộ, Thanh tra Bộ (Bộ Khoa học và Công nghệ) và Vụ Thống kê Xã hội và Môi trường (Tổng cục Thống kê – Bộ Kế hoạch và Đầu tư).

Cục Thông tin khoa học và công nghệ quốc gia chủ trì, phối hợp với các đơn vị liên quan tổ chức thực hiện thực hiện Điều tra NC&PT năm 2024 theo đúng kế hoạch, nội dung và phương án quy định. Địa chỉ liên lạc:

Cục Thông tin khoa học và công nghệ quốc gia

24 Lý Thường Kiệt, Hoàn Kiếm, Hà Nội

Tel: 024-38256143, Fax: 024-39349127

Email: dqkhai@vista.gov.vn

9.2. Công tác giám sát, kiểm tra, thanh tra

Nhằm bảo đảm chất lượng của cuộc điều tra, Tổ công tác có trách nhiệm xây dựng kế hoạch và tổ chức thực hiện việc giám sát, kiểm tra kết hợp thanh tra thường xuyên hoặc đột xuất trong suốt thời gian từ khâu lập bảng kê, tập huấn đến thu thập, tổng hợp nhanh số liệu điều tra tại các địa bàn.

Nội dung giám sát, kiểm tra, thanh tra gồm: giám sát, kiểm tra, thanh tra việc lập bảng kê các đơn vị điều tra, tham gia các lớp tập huấn, số lượng và chất lượng phiếu, cách hỏi và ghi phiếu của từng điều tra viên, tính logic giữa các cột, dòng, các chỉ tiêu, quan hệ giữa các biểu, kiểm tra số học, đơn vị tính, đánh mã, các thủ tục hành chính, kiểm tra thực địa tại địa bàn,...

Hình thức giám sát, kiểm tra, thanh tra: kiểm tra chéo, cấp trên giám sát, kiểm tra, thanh tra cấp dưới, kiểm tra thường xuyên và kiểm tra đột xuất, kiểm tra trọng điểm, tổng kiểm tra trước khi nghiệm thu. Tổ công tác kiểm tra điển hình việc tổ chức và thực hiện điều tra tại các ngành, địa phương để phát hiện và giải quyết tại chỗ, kịp thời các vấn đề phát sinh trong quá trình điều tra.

Nhằm bảo đảm chất lượng của thông tin thu thập tại địa bàn trước khi nghiệm thu, bàn giao, điều tra viên phải đặc biệt lưu ý đến trách nhiệm kiểm tra tất cả các phiếu điều tra cả về nội dung, phương pháp tính, tính logic, kiểm tra số học, các quy định hành chính bắt buộc (chữ ký, dấu).

Tổ công tác giao Cục Thông tin khoa học và công nghệ quốc gia thực hiện phúc tra theo đúng quy trình phúc tra nhằm phát hiện những sai sót trong quá trình thu thập thông tin, đánh giá chất lượng điều tra và công bố độ tin cậy số liệu cho người sử dụng thông tin.

9.3. Tổ chức nghiệm thu phiếu ở các cấp

Nghiệm thu giữa Tổ công tác, Cục Thông tin khoa học và công nghệ quốc gia và các bộ, ngành, địa phương: Tổ công tác, Cục Thông tin khoa học và công nghệ quốc gia trực tiếp nghiệm thu phiếu điều tra của các bộ, ngành, địa phương. Thời gian

nghiệm thu từ ngày 01 đến 31 tháng 8 năm 2024; ở mỗi bộ, ngành, địa phương từ 1- 2 ngày tùy theo số lượng đơn vị điều tra và chất lượng phiếu điều tra.

Nội dung nghiệm thu bao gồm: số lượng phiếu đã điều tra theo từng loại phiếu, chất lượng số liệu và chất lượng phiếu. Các thành phần tham gia nghiệm thu ký vào biên bản nghiệm thu và chịu trách nhiệm về kết quả đã nghiệm thu.

10. KINH PHÍ

Kinh phí triển khai Điều tra NC&PT năm 2024 từ nguồn ngân sách Nhà nước của Bộ Khoa học và Công nghệ giao cho Cục Thông tin khoa học và công nghệ quốc gia.

Chế độ chi triển khai Điều tra NC&PT năm 2024 được thực hiện theo Thông tư 109/2016/TT-BTC ngày 30 tháng 6 năm 2016 của Bộ Tài chính quy định lập dự toán, quản lý, sử dụng và quyết toán kinh phí thực hiện các cuộc điều tra thống kê, Tổng điều tra thống kê quốc gia và Thông tư số 37/2022/TT-BTC ngày 22 tháng 6 năm 2022 của Bộ Tài chính về sửa đổi, bổ sung khoản 9 Điều 3 và Mẫu số 01 kèm theo Thông tư số 109/2016/TT-BTC ngày 30 tháng 6 năm 2016 của Bộ Tài chính quy định về lập dự toán, quản lý, sử dụng và quyết toán kinh phí thực hiện các cuộc Điều tra thống kê, Tổng điều tra thống kê quốc gia.

Tổ công tác, Cục trưởng Cục Thông tin khoa học và công nghệ quốc gia và Thủ trưởng các đơn vị liên quan chịu trách nhiệm quản lý và sử dụng nguồn kinh phí được cấp theo chế độ tài chính hiện hành, bảo đảm điều kiện để thực hiện tốt cuộc điều tra./.